

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. Štev. 143 TELEFON: UREDNISTVA 25-67 UPRAVE 28-67 POSTNI CEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, ponedeljek 26. junija 1939

NAROCNINA NA MESEČ: Prejeman v upravi ali po pošti 14 din. dostavljen na dom 16 din. tujim 20 din

Cena din 1—

Nadaljevanje pogajanj v Moskvi

Obnovila se bodo danes popoldne — Optimistične napovedi o zaključku že tekom tega tedna — Zakaj vztraja Rusija tako trdovratno pri zahtevi po garancijah baltskim državam — Različna mnenja in naziranja

MOSKVA, 26. junija. Danes popoldne se zopet slišajo k pogajanjem za angleško-francosko-ruski pakt predsednik tu zunanji minister Molotov, Potjemkin, odposlanec angleške vlade Strang in oba veleposlanika Seeds in Naggyar. Zastopnik angleške vlade Strang bo ob tej priliki izročil Molotovu odgovor svoje vlade na zadnje ruske pripombe. Kakor se na poučenem mestu zatrjuje, le Anglija sprejela vse ruske predloge in se zato pričakuje, da bo sporazum že ta teden dokončno dosežen.

BALTSKO OZADJE

MOSKVA, 26. junija. Včerajšnja »Pravda« ponatiskuje članek nemškega socialističnega lista »Neue Weltbühne«, ki izhaja v Parizu ter razpravlja o položaju na Alandskem otočju. V zvezi z angleško-francosko-ruskimi pogajanj, je vsebina tega članka nedvomno zelo važna, saj odkriva stališče moskovskih uradnih krogov nasproti vprašanju garancij baltskim državam ter nameram Finske, ki se zavzema za zapetno uvrstitev otočja. Omenjeni list poroča, da se vrste že vse leto skrivnostni obiski generalstabinih in mornariških častnikov neke tuje države na tem otočju. Najbolj pogosti so pa obiski bivšega carskega admirala in nekdanjega pomorskega atašēja carske Rusije v Londonu von Scholtza, ki je nemškega porekla. Ti obiski pa dobivajo pravi pomen šele s pisanjem določene tuje države, ki govori o tem; da bi se bilo takoli

po eventualnem izbruhu vojne treba popustiti tega otočja, »od koder bi se potem razli oklepni tok na Leningrad in Moskvo.« List sicer dvomi, da bi bilo spričo silnih utrd Kronštata in nedosegljivosti Murmanskata to mogoče, toda vse to le dokazuje pravo namero, v kakšne namene naj bi služile baltske države v primeru vojne. Zato mora biti Rusija tudi tu zavarovana z garancijami.

PISANJE MOSKOVSKIH LISTOV.

PARIZ, 26. junija. Ruski listi so se včeraj obširno zapisali o angleško-francosko-ruskim pogajanjih. Agencija Havas poroča s tem v zvezi iz Moskve, da so tankajšnji listi objavili tudi ves historiat pogajanj ter dodali še svoje mnenje. Iz tega sledi, da je mr. Strang za sprejete vseh ruskih zahtev glede baltskih držav, docim sta angleška in francoska delegacija različnih mnenj. Prva je bolj nestrpna in želi, da se podpiše sporazum po

stanju kakršno je, brez ozira na sosedne države, druga pa zagovarja širši, generalni pakt, ki naj vključi vse male države v vzhodni in južnovzhodni Evropi. To mnenje je bližje moskovskemu uradnemu stališču zato ima več izgledov na zmago, čeprav bi potek pogajanj podaljšalo.

POGODBA BO SKLENJENA

Glede pisanja moskovskih dnevnikov je značilno, da poročajo, da bo Rusija, ako bo sklenila z Nemčijo trgovinski sporazum, zadevno pogodbo podpisala v vsakem primeru šele po sklenitvi trovezne pogodbe z Anglijo in Francijo. Izmed baltskih držav je edino Litva po izgubi Klaipede takoj pripravljena sprejeti rusko garancijo. Glede raztegnitve obveznosti tudi na Daljni vzhod pa menijo ruski listi, da bi bila po Tiencinu vse prej v korist Angliji, kakor Rusiji. Toda uradno še vedno zanikujejo, da bi o tem sploh razpravljali. Dopisnik Havasa opisuje tudi nervoznost japonskega veleposlanštva v Moskvi, ki se dobro zaveda, da bi po razbremenitvi ruskih zahodnih meja padla vsa sovjetska bojna teža na Daljni vzhod. Dopisnik pa ni najmanj ne dvomi, da ne bi bila končno sklenjena trovezna pogodba med Anglijo, Francijo in Rusijo.

Zapiski

Richard Evelyn Byrd

Prvega oktobra letos odpotuje v Antarktiko nova velika odprava Zedinjenih držav Severne Amerike, da preišče in dokončno anektira okoli tri milijone kvadrat

nih kilometrov veliko Palmerjevo zemljo, ležečo nasproti najjužnejši točki južne Amerike in oddaljeno komaj 500 morskih milj od Ognjene zemlje. Antarktida, ki meri okoli 20 milijonov kvadratnih kilometrov okoli južnega tečaja, je sicer vsa pokrita z ledom in snegom, toda njena tla hranijo baje ogromna ležišča premoga in petroleja. Zaloge premoga in Palmerjevi zemlji bi po ameriških cenitvah lahko krile 100 let vsjo potrošnjo USA. Pobudo za to ekspedicijo je dal slavni polarni raziskovalec, pomorski in letalec, ameriški admiral Byrd. Richard Evelyn Byrd je bil rojen 25. oktobra l. 1888. Prvi je preletel l. 1927, z letalom Severni tečaj, od l. 1928, pa je bil ponovno na južnem tečaju in je poleg Lindbergha ameriški junak in ljubljenec.

Bat'ove tovarne v Kanadi

»Echange Telegraph« poroča, da je kanadski parlament sprejel prošnjo tvrde Bat'a za vselitev 250 čeških strokovnjakov za proizvodnjo čevljev. Tvrda namerava zgraditi v Kanadi tovarno in je ta namen že kupila zemljišče.

Kolonizacija Albanije

Italijanska vlada je ustanovila poseben kolonizacijski odbor za Albanijo. Blizu Tirane bodo zgradili za Italijane posebna naselja. Industrijski delavci pa bodo dobili dom v novem predmestju Tirane, ki se bo imenovalo »Dux«.

„Avanti Savoia!“

Pod naslovom »Odstopitev Savoje« piše prof. Pult v »Neues Wiener Tagblatt«: »Osem desetletij je že preteklo od odcetpive Savoje in Nice od italijanske domovine, toda Italija je ni nikoli pozabila. Tudi Mussolinijeva Italija se v polni meri zaveda kričeče krivice, ki jo je francoska samovolja in nenastinitv storila italijanskemu ljudstvu. Se vedno je »Avanti Savoia!« bojni klic italijanske vojske.«

Aktivnost Italije v Bolgariji

Glafencu je zdaj predmet sarkastičnega pisanja italijanskega tiska. Ker se je Rumunija definitivno odločila od osi, skuša zdaj Italija v vsej naglici pridobiti Bolgarijo zase, citira po »Paris Midi« včerajšnji »Zagrebački list«. Rimski politični krogi trdijo, da je italijanski poslanik v Sofiji prispel v Rim, da se pomeni o pridobivanju Bolgarije za politiko osi. Bolgarija bi v tem primeru dobila dostop do Egejskega morja.

Popoln uspeh konference v Singapuru

Sodelovanje so ponudile tudi vlade Sijama, Holandske Indije, Avstrailije in Novega Zelanda. Pred demonstracijo bojnega brodogva. Položaj v Tiencinu. Belogardisti na strani Japoncev

SINGAPUR, 26. junija. Angleško-francoska generalstabsna konferenca bo že danes končala svoje delo. Dosežen je popoln sporazum za skupen nastop Anglije in Francije na Daljnem vzhodu. Konferenci je pomnil sodelovanje tudi Sijama, ki daje na razpolago svoja pristanišča in letališča. V kratkem prileti v Singapur na obisk sijamska letalska eskadrilja. Enako je poudarila svoja pristanišča in letališča tudi Holandska Indija, zlasti na severnem delu Bornea. Popolno pomoč sta pa končno obljubili tudi vladi Avstrailije in Novega Zelanda, docim spremljajo Zedinjene države Severne Amerike potek konference s simpatičnim zanimanjem. Admiral sir Noble odpotuje danes na krovu bkrizarke »Kent« v Sanghaj.

LONDON, 26. junija. Včeraj je angleški veleposlanik v Tokiu izročil japonskemu zun. ministru noto angleške vlade, ki vsebuje prošnjo za pojasnilo: 1. ali smatra japonska vlada tiencinski incident kot lokalno zadevo ali za nekaj več; 2. vprašanje, ali je japonska vlada sploh pripravljena na pogajanja? V Londonu še ve dno upjo, da bo mogoče urediti zadevo potom pogajanj. Medtem je bil včeraj odgovor japonske vlade že odposlan in ga je lord Halifax davi prejel, nakar se je takoj sezal zunanje-politični odbor kabineta na izredno sejo, ki je bila namenjena izključno temu vprašanju.

LONDON, 26. junija. »Sunday Times« omenja v zvezi s poostrenim položajem na Daljnem vzhodu, singapursko konferenco in sobotnim energičnim Chamberlainovim govorom v Cardiffu možnost skorajšnje velike demonstracije angleško-francoskega bojnega brodogva v kitajskih vodah. Angleško in francosko bojno brodogve na Daljnem vzhodu bo okrepjeno.

LONDON, 26. junija. Angleški položaj na Daljnem vzhodu je predmet mnogostevilnih dopisov v londonskih listih. Splošno se predlaga odsojitatev novih pomorskih sil v vzhodno Azijo. Na drugi strani se pa vendar pojavljajo proti te-

mu pomisleki, in sicer zaradi napetega položaja v Evropi, ki terja tudi doma močno brodogve.

TIENCIN, 26. junija. Japonci so včeraj

prepovedali pristanek dvema angleškima parnikom. Angleški pomol v Tiencinu so Japonci prepregli z bodečo žico in zastražili. Prav tako nadaljuje Japonci preiskovanje in slačenje angleških državljanov. Včeraj so stekli zakonca Finleya. V bivši neniški koncesiji je privedilo včeraj japonsko vojaštvo veliko parado, kateri so se pridružili tudi oddelki ruskih carističnih belogardistov. Parada se je končala brez incidentov. Včeraj pa so Japonci končno izpustili tudi pred dnevi aretiranege angleškega državljanja mr. Smitha. Protiangleška propaganda potom radia, zvočnikov in letakov se nadaljuje.

Ruski poseg na Daljnem vzhodu

IZ MOSKVE POTRJUJEJO VESTI O SP SKI MEJI — NOVA RUSKO-KITAJSKA

MOSKVA, 26. jun. Tasa je sinoči objavila, da se v rešnici že ves mesec vršijo velike letalske bitke na mongolsko-mandžurskih rusko-mandžurski meji. Dne 22. in 24. t. m. je bilo sestreljenih 56 japonskih in 14 mongolskih; oziroma sovjetskih letal.

MOSKVA, 26. junija. Tasa objavlja poročilo, da sta sovjetska Rusija in Kitajska sklenili 16. t. m. novo trgovinsko pogodbo na podlagi vzajemnosti, enakopravnosti in ključevle in najučejših ugodnosti. Poročilo pravi dalje, da bo ustanovljena pri kitajski vladi stalna sovjetska trgovinska misija.

MOSKVA, 26. jun. V tukašnjih političnih krogih komentirajo siceritev rusko-kitajske trgovinske pogodbe kot zelo po-

OPADIH NA MONGOLSKO-AMNDŽUR-TRGOVINSKA POGODBA

memben dogodek v odnosajih obeh držav, ker gre za nert ogromnih ruskih vojnih dobav Kitajski. Ta dogovor je bil sklenjen kot odgovor na neprestane japonske letalske napade na Mongolijo in na rusko Primorje. Tasa poroča, da so rusko-mongolske čete te dni zasedle vse strateško važne točke ob mongolsko-mandžurski meji. Prav tako javljajo o novem ribiskem sporu med Rusijo in Japonci in so ruske oblasti prepovedale japonsko ribištvo v bližini Hakodata, čes, da gre za japonsko špijonažo.

Borza. Curih, 26. junija. Devize: Beograd 10, London 20.77, Pariz 11.7875, New York 413.1/2, Milan 23.34, Berlin 177.95, Praga 15, Sofija 5.40, Budimpešta 87, Bukarešta 3.25.

